

Advies van de EDPB (artikel 64)

Translations are proofread by EDPB Members.

This language version has not been proofread yet.

**Advies 36/2023 inzake het ontwerpbesluit van de
Nederlandse toezichhoudende autoriteit met betrekking
tot de bindende bedrijfsvoorschriften voor
verwerkingsverantwoordelijken van de Booking.com-groep**

Vastgesteld op 28 december 2023

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE FEITEN.....	6
2	BEOORDELING	6
3	CONCLUSIES.....	6
4	SLOTOPMERKINGEN.....	7

Het Europees Comité voor gegevensbescherming,

Gezien artikel 63, artikel 64, lid 1, punt f), en artikel 47 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (**AVG**),

Gezien de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (**EER**) en met name bijlage XI en Protocol 37 daarbij, zoals gewijzigd bij Besluit nr. 154/2018 van het Gemengd Comité van de EER van 6 juli 2018¹,

Gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 juli 2020 in de zaak *Data Protection Commissioner tegen Facebook Ireland Ltd en Maximillian Schrems (C-311/18)*,

Gezien Aanbevelingen 01/2020 van het EDPB van 18 juni 2021 inzake maatregelen ter aanvulling op doorgifte-instrumenten teneinde naleving van het beschermingsniveau van persoonsgegevens in de Unie te waarborgen,

Gezien Aanbevelingen 01/2022 van het EDPB van 20 juni 2023 inzake aanvragen tot goedkeuring alsmede de elementen en beginselen die moeten worden opgenomen in bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken (artikel 47 AVG),

Gezien de artikelen 10 en 22 van zijn reglement van orde,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De voornaamste taak van het Europees Comité voor gegevensbescherming (**EDPB**) bestaat erin toe te zien op de consistente toepassing van de AVG binnen de gehele EER. Daartoe volgt uit artikel 64, lid 1, punt f), AVG dat het EDPB een advies uitbrengt wanneer een toezichthoudende autoriteit (of “toezichthouder”) van plan is **bindende bedrijfsvoorschriften** goed te keuren in de zin van artikel 47 AVG.

(2) Het EDPB verwelkomt en erkent de inspanningen die ondernemingen zich getroosten om de normen van de AVG wereldwijd na te leven. Op grond van de in het kader van Richtlijn 95/46/EG opgedane ervaringen bevestigt het EDPB de belangrijke rol van bindende bedrijfsvoorschriften als kader voor internationale doorgiften, alsook zijn streven om ondernemingen bij de opstelling van dergelijke bindende voorschriften te ondersteunen. Dit advies gaat uit van deze doelstelling en houdt rekening met het feit dat de AVG voorziet in een hoger beschermingsniveau, zoals dat tot uiting komt in de vereisten van artikel 47 AVG, en het EDPB de taak heeft toebedeeld advies uit te brengen over de ontwerpbesluiten van bevoegde toezichthoudende autoriteiten gericht op de goedkeuring van bindende bedrijfsvoorschriften. Door het EDPB met deze taak te belasten moet worden gewaarborgd dat de AVG consequent wordt toegepast, ook door de toezichthoudende autoriteiten, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers.

(3) Ingevolge artikel 46, lid 1, AVG mag bij ontstentenis van een besluit uit hoofde van artikel 45, lid 3, AVG een doorgifte van persoonsgegevens aan een derde land of een internationale organisatie door

¹ Alle verwijzingen in dit advies naar “lidstaten” moeten worden gelezen als verwijzingen naar “EER-lidstaten”.

een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker alleen plaatsvinden mits zij passende waarborgen bieden en betrokkenen over afdwingbare rechten en doeltreffende rechtsmiddelen beschikken. Een concern of een groepering van ondernemingen die gezamenlijk een economische activiteit uitoefenen, kan dergelijke waarborgen bieden met behulp van juridisch bindende bedrijfsvoorschriften, die uitdrukkelijk afdwingbare rechten toekennen aan betrokkenen en voldoen aan een reeks vereisten (artikel 46 AVG). De tenuitvoerlegging en goedkeuring van bindende bedrijfsvoorschriften door een concern is bedoeld om garanties te bieden die gelijk van toepassing zijn in alle derde landen en dus onafhankelijk zijn van het in elk afzonderlijk derde land gewaarborgde beschermingsniveau. De in de AVG vermelde specifieke vereisten vormen de minimale elementen die in de bindende bedrijfsvoorschriften moeten worden vastgelegd (artikel 47, lid 2, AVG). De bindende bedrijfsvoorschriften zijn onderworpen aan goedkeuring door de bevoegde toezichthoudende autoriteit (hierna: “**leidende toezichthoudende autoriteit voor bindende bedrijfsvoorschriften**”), overeenkomstig het coherentiemechanisme bedoeld in artikel 63 en artikel 64, lid 1, punt f), AVG, en moeten voldoen aan de voorwaarden die zijn neergelegd in artikel 47 AVG, alsook aan de vereisten die zijn uiteengezet in de relevante werkdocumenten van de Groep artikel 29², zoals bekrachtigd door het EDPB, dan wel – in voorkomend geval – in de Aanbevelingen 01/2022 van het EDPB inzake aanvragen tot goedkeuring alsmede de elementen en beginselen die moeten worden opgenomen in bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken (artikel 47 AVG), zoals vastgesteld op 20 juni 2023 (hierna: “**de aanbevelingen**”).

(4) Dit advies omvat uitsluitend de beoordeling door het EDPB of de met het oog op het vereiste advies ingediende bindende bedrijfsvoorschriften passende waarborgen bieden, dat wil zeggen voldoen aan alle vereisten van artikel 47 AVG en van de relevante documenten van de Groep artikel 29 of het EDPB, al naargelang het geval. Dit advies en de evaluatie van de toezichthoudende autoriteiten hebben dan ook enkel betrekking op in de betrokken bindende bedrijfsvoorschriften genoemde elementen en verplichtingen van de AVG die verband houden met artikel 47 AVG. Dit geldt ook voor eventuele aanvullende maatregelen die door een aan de AVG onderworpen gegevensexporteur moeten worden genomen, al naargelang de omstandigheden van de doorgifte, om de naleving van de in de bindende bedrijfsvoorschriften aangegeven verplichtingen te waarborgen.

(5) Het EDPB wijst erop dat het overeenkomstig het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in zaak C-311/18 de verantwoordelijkheid van de aan de AVG onderworpen gegevensexporteur is om, waar nodig met hulp van de gegevensimporteur, te beoordelen of het volgens het Unierecht vereiste beschermingsniveau in het betrokken derde land wordt gewaarborgd, zodat kan worden vastgesteld of in de praktijk aan de in de bindende bedrijfsvoorschriften geboden garanties kan worden voldaan, rekening houdend met eventuele beperkingen van de grondrechten door de wetgeving in het derde land. Indien dit niet het geval is, moet de aan de AVG onderworpen gegevensexporteur, waar nodig met hulp van de gegevensimporteur, nagaan of hij aanvullende maatregelen kan treffen om een beschermingsniveau te bieden dat in grote lijnen overeenkomt met dat van de EU.

² De Groep voor de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens, zoals ingesteld op grond van artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG.

(6) WP 256 rev.01 van de Groep artikel 29³ voorziet in de vereiste elementen voor **bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken**, met inbegrip van de overeenkomst inzake activiteiten binnen één onderneming, voor zover van toepassing, en het aanvraagformulier. WP 264 van de Groep artikel 29⁴ voorziet in aanbevelingen aan aanvragers, die verduidelijken hoe zij kunnen aantonen dat zij aan de vereisten van artikel 47 AVG en WP 256 rev.01 voldoen. Het EDPB merkt op dat WP 256 rev.01 en WP 264 intussen zijn vervangen door de aanbevelingen. Overeenkomstig punt 14 van de aanbevelingen konden de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken die op het moment van bekendmaking van deze aanbevelingen (30 juni 2023) reeds het stadium van “geconsolideerd ontwerp” hadden bereikt in overeenstemming met artikel 2.4 van WP 263 rev.01⁵ evenwel worden beoordeeld uit hoofde van het oude kader (d.w.z. WP 256 rev.01 en WP 264), op voorwaarde dat het EDPB tegen eind 2023 zijn advies uitbracht. Aangezien dit het geval is voor de onderhavige bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken, is de naleving beoordeeld krachtens WP 256 rev.01. Het EDPB benadrukt dat de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken in lijn met deze aanbevelingen moeten worden gebracht in het kader van de jaarlijkse bijwerking daarvan voor 2024.⁶ Tot slot wijst het EDPB erop dat er voor alle ingediende documentatie verzoeken om toegang tot documenten kunnen worden ingediend overeenkomstig de nationale wetgeving van de toezichthoudende autoriteiten en Verordening (EG) nr. 1049/2001⁷, die van toepassing is op het EDPB krachtens artikel 76, lid 2, AVG.

(7) Rekening houdend met de specifieke kenmerken van bindende bedrijfsvoorschriften ingevolge artikel 47, leden 1 en 2, AVG moet elke aanvraag afzonderlijk worden behandeld, onverminderd de beoordeling van andere bindende bedrijfsvoorschriften. Het EDPB brengt in herinnering dat bindende bedrijfsvoorschriften specifiek moeten worden toegesneden op en rekening moeten houden met de structuur van het concern waarop ze van toepassing zijn, de verwerkingen die de ondernemingen in dat concern verrichten en de beleidsmaatregelen en procedures die deze ondernemingen hebben ingevoerd ter bescherming van persoonsgegevens.⁸

(8) Het advies van het EDPB zal overeenkomstig artikel 64, lid 3, AVG in samenhang met artikel 10, lid 2, van het reglement van orde van het EDPB worden vastgesteld binnen acht weken nadat de voorzitter heeft besloten dat het dossier volledig is. De voorzitter van het EDPB kan besluiten deze termijn met zes weken te verlengen, rekening houdend met de complexiteit van de aangelegenheid.

³ Groep artikel 29, “Werkdocument met een overzicht van de elementen en beginselen voorkomend in bindende bedrijfsvoorschriften”, zoals voor het laatst gewijzigd en vastgesteld op 6 februari 2018, WP 256 rev.01. Het document werd op 25 mei 2018 door het EDPB bekrachtigd.

⁴ Groep artikel 29, “Aanbevelingen betreffende de standaardaanvraag tot goedkeuring van bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken inzake de doorgifte van persoonsgegevens”, zoals vastgesteld op 11 april 2018, WP 264.

⁵ Groep artikel 29, “Werkdocument betreffende een samenwerkingsprocedure voor goedkeuring van “bindende bedrijfsvoorschriften” voor verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in het kader van de AVG”, zoals goedgekeurd op 11 april 2018 en bekrachtigd door het EDPB, WP 263 rev.01.

⁶ Aanbevelingen 01/2022, punt 14.

⁷ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

⁸ Deze opvatting is verwoord door de Groep artikel 29 in haar “Werkdocument tot vaststelling van een kader voor de structuur van bindende bedrijfsvoorschriften”, zoals vastgesteld op 24 juni 2008, WP 154.

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

1 SAMENVATTING VAN DE FEITEN

1. Overeenkomstig de in WP 263 rev.01 omschreven samenwerkingsprocedure is de ontwerpversie van de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken van Booking.com Holding B.V. en de deeltentiteiten daarvan (hierna: de “**Booking.com-groep**”) beoordeeld door de Nederlandse toezichthouder als leidende toezichthoudende autoriteit voor bindende bedrijfsvoorschriften.
2. De Nederlandse toezichthouder heeft zijn ontwerpbesluit over de ontwerpversie van de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken van de Booking.com-groep op 16 november 2023 voor advies voorgelegd aan het EDPB overeenkomstig artikel 64, lid 1, punt f), AVG. De beslissing ten aanzien van de volledigheid van het dossier is genomen op 29 november 2023.

2 BEOORDELING

3. De ontwerpversie van de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken van de Booking.com-groep heeft betrekking op doorgiften van persoonsgegevens uit de EER naar landen buiten de EER tussen leden van de Booking.com-groep, die wettelijk gebonden zijn aan deze voorschriften, en hun werknemers wereldwijd die persoonsgegevens als verwerkingsverantwoordelijke verwerken.⁹
4. Tot de betrokkenen behoren klanten, accommodatiepartners, gelieerde partners en andere contractanten, en werknemers.¹⁰
5. De ontwerpversie van de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken van de Booking.com-groep is grondig doorgelicht overeenkomstig de daartoe door het EDPB opgestelde procedures. De toezichthoudende autoriteiten die zijn samengekomen binnen het EDPB zijn van oordeel dat de ontwerpversie van de bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken van de Booking.com-groep alle op grond van artikel 47 AVG en WP 256 rev.01 vereiste elementen bevat, zulks overeenkomstig het voor advies van het EDPB ingediende ontwerpbesluit van de leidende toezichthoudende autoriteit voor bindende bedrijfsvoorschriften. Daarom heeft het EDPB geen bezwaren waarmee rekening moet worden gehouden.

3 CONCLUSIES

6. Rekening houdend met het voorgaande en met de verbintenissen die de leden van de Booking.com-groep aangaan door ondertekening van de *Intragroepovereenkomst houdende bindende bedrijfsvoorschriften van Booking.com*, is het EDPB van oordeel dat het ontwerpbesluit van de Nederlandse toezichthouder kan worden vastgesteld in zijn huidige vorm, aangezien de ontwerpvoorschriften voorzien in passende waarborgen om ervoor te zorgen dat het door de AVG

⁹ Beleidsdocument van Booking.com met bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken, blz. 1 (“Inleiding tot dit beleidsdocument”) en rubriek 1.4 (“Hoe pakt Booking.com dit aan?”). Zie het overzicht van de leden van de Booking.com-groep voor meer informatie.

¹⁰ Beleidsdocument van Booking.com met bindende bedrijfsvoorschriften voor verwerkingsverantwoordelijken, blz. 1 (“Inleiding tot dit beleidsdocument”).

gegarandeerde niveau van bescherming van natuurlijke personen niet wordt ondergraven wanneer persoonsgegevens worden doorgegeven aan en verwerkt door de leden van de groep die in derde landen gevestigd zijn. Het EDPB brengt in herinnering dat de goedkeuring van bindende bedrijfsvoorschriften door de leidende toezichthoudende autoriteit niet inhoudt dat specifieke doorgiften van persoonsgegevens op basis van de bindende bedrijfsvoorschriften worden toegelaten. Bijgevolg mag die goedkeuring niet worden opgevat als instemming met doorgiften naar in de bindende bedrijfsvoorschriften opgenomen derde landen waarvoor niet met zekerheid een beschermingsniveau kan worden geboden dat in wezen gelijkwaardig is aan het niveau dat binnen de Unie wordt gewaarborgd.

7. Tot slot brengt het EDPB de bepalingen in herinnering die in artikel 47, lid 2, punt k), AVG en WP 256 rev.01 zijn vervat en waarin de voorwaarden zijn vastgesteld waaronder de aanvrager de bindende bedrijfsvoorschriften kan wijzigen of aanpassen, met inbegrip van wijzigingen in de lijst met aan de bindende bedrijfsvoorschriften gehouden leden.

4 SLOTOPMERKINGEN

8. Dit advies is gericht tot de Nederlandse toezichthouder en wordt bekendgemaakt op grond van artikel 64, lid 5, punt b), AVG.
9. Overeenkomstig artikel 64, leden 7 en 8, AVG deelt de leidende toezichthoudende autoriteit voor bindende bedrijfsvoorschriften binnen twee weken na ontvangst van het advies haar antwoord op dit advies mee aan de voorzitter van het EDPB.
10. Ingevolge artikel 70, lid 1, punt y), AVG deelt de leidende toezichthoudende autoriteit voor bindende bedrijfsvoorschriften het uiteindelijke besluit aan het EDPB mee zodat het kan worden opgenomen in het register van besluiten die in het kader van het coherentiemechanisme zijn vastgesteld.

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Anu Talus)